

## සමාජවාදී සමානතා පක්ෂයේ එතිහාසික සහ ජාත්‍යන්තර පදනම් -- 10 වන කොටස

The Historical and International Foundations of the Socialist Equality Party—Part 10

එක්සත් ජනදෙයේ සමාජවාදී සමානතා පක්ෂයේ එතිහාසික සහ ජාත්‍යන්තර පදනම් ලියවිල්ල කොටස් වසයෙන් පල කිරීම අපි ආරම්භ කර ඇත්තේමු. පසුගිය අගෝස්තු 3-9 දිනවල පැවති සසප ආරම්භක සම්මේලනයේදී මෙම ලියවිල්ල පුළුල් ලෙස සාකච්ඡා කරනු ලැබ ඒකමතිකව සම්මත කර ගන්නා ලදී. සම්මේලනයේදී සම්මත කෙරුණු සමාජවාදී සමානතා පක්ෂයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය ද මිට පෙර ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවියේ පල විය.

### හේදයෙන් පසු-භූගෝලීයකරනයේ වැළැගන්කම හා ඇගුවම්

202. හේදයෙන් පසු ආසන්න කාලය තුළ ජාත්‍යන්තර කම්මුව, කමිකරු විෂ්ලවවාදී පක්ෂය දියකර හැරීම මාත්‍යතා කොට ගත් සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂනයකට අතැශ්‍ය ය. 1973-1985 අතර කාලයේ කමිකරු විෂ්ලවවාදී පක්ෂය ටොටිස්කිවාදය පාවාදුන්නේ කෙසේද? කාතිය පෙන්නුම් කලේ, සංවිධානය තුළ අරුබුදය, ජාත්‍යන්තර කම්මුව ගොඩනැගිමේ දී තුළ තුළ මුළු ප්‍රාග්ධනයෙන් විසින් ආරක්ෂා කළ මුළුධර්මවලින් පසුබැසීමත්, පසුව 1963 දී, එස්බීඩ්විපි විසින් ගෙන ගිය පැබිලෝවාදීන් සමග මුළුධර්ම විරහිත යලි එකමුතුවීමට එරහි අරගලයෙන් ඔවුන්ගේ පසුබැසීමත් සමග බැඳී තිබුනු බවය. ඉත් පසුව ජාත්‍යන්තර කම්මුව, ටොටිස්කිවාදී ව්‍යාපාරයේ ඉතිහාසයට මයිකල් බන්ඩා එල්ල කළ ප්‍රභාරය කෙරේ අවධානය යොමුකළ අතර, බේවිඩ් නොර්ත් විසින් ලියන ලද 'අප රක්නා උරුමය-හනර්වන ජාත්‍යන්තරයේ ඉතිහාසයට එකතු කිරීමක්' කාතිය පලකළේය. □

203. ජාත්‍යන්තර කම්මුවේ හේදයෙහි එතිහාසික මුළයන් හා දේශපාලන සම්භවය පිළිබඳ විශ්ලේෂනයෙන් පසුව කම්මුව, හතර වන ජාත්‍යන්තරය ගොඩනැගෙන පන්ති අරගලයේ වර්ධනය සඳහා වෛඩියික පදනම් සම්පාදනය කරන ලෝක ආර්ථිකයේ වෙනස්කම් පිළිබඳ කුමානුකුල විශ්ලේෂනයකට අත ගැසිය. 1987 ජූලි මාසයේ ජාත්‍යන්තර කම්මුවේ සිව්වන පුන් සැසිය තුළ පහත සඳහන් ප්‍රශ්න මතු කළේය. 1.) හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කම්මුවේ වර්ධනයෙහි ලා සවිජානක

ප්‍රකාශනයක් අත් කර ගන්නේ ලෝක ආර්ථික හා දේශපාලන වර්ධනයේ කටර නම් නව ප්‍රවත්තාවන්ද? 2) නව ලෝක විෂ්ලවවාදී අරුබුදයක් වැඩි යා හැකි යයි අපේක්ෂා කළ හැක්කේ කුමන පදනමක් මතද? □

204. මෙම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සැපයීමේ දී හඳුනා සිය මූලික අවධාරණය යොදුවේ "අන්තර්ජාතික සංගතයන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි ප්‍රපුරන සූලු වර්ධනය" මතය. එය මෙසේ සඳහන් කළේ ය:

ප්‍රතිඵලය වූයේ පෙර නො දුටු විරුද්ධ ලෙස ලෝක වෙළඳපාල සංකේත්ද්‍යනය වීමක්, නිෂ්පාදනය ජාත්‍යන්තරීකරනය වීමක් ය. එක්සත් ජනපදය ද ඇතුළු සියලු ජාතික ආර්ථිකයන් මත, ලෝක ආර්ථිකයේ නිරපේක්ෂ හා ක්‍රියාකාරී ආධිපත්‍යය නුතන ජීවිතයේ මූලික සාධකයකි. ඒකාබද්ධ පරිපළ ක්ෂේත්‍රයේ නව සොයාගැනීම් හා පරිපුරුනත්වයට පත්කිරීම සමග බැඳුනු තාක්ෂණයේ වර්ධනය මගින්, සන්නිවේදනයෙහි විෂ්ලවවාදී වෙනස්කම් ඇති කෙරුණු අතර, එය පෙරලා ලෝක පරිමාන ආර්ථික සංකේත්ද්‍යනයේ සන්තතිය වේගවත් කර ඇත. නමුත් මෙම ආර්ථික හා තාක්ෂණික වර්ධනය, ධනපති ක්‍රමයට එතිහාසික මාවත් පාදනවා වෙනුවට ලෝක ආර්ථිකය හා ධනපති ජාතික රාජ්‍ය පද්ධතිය ද, සමාජයිය හා පොදුගැලීක අයිතිය ද අතර මූලික පරස්පර විරෝධයන් එතිහාසිකව පෙර නො වූ විරුද්ධ ආතනි සහගත මට්ටමකට ඔසවා තබා ඇත. <sup>116</sup>

205. ජාත්‍යන්තර කම්මුව මෙසේ ද පැවසිය.

දැවැන්ත අන්තර්ජාතික සංගත හා නිෂ්පාදනය පාලීවී ගෝලීය පරීමාන වීමේ ප්‍රපාංචය, ගැමුරු විෂ්ලවවාදී ගම්පයන් ඇති තවත් සාධකයක් සමග අවශ්‍යෙක්තිය ලෙස බැඳී ඇත: එනම්, සාපේක්ෂ හා පරම වශයෙන් ම ලෝක ආර්ථික ආධිපත්‍යය එක්සත් ජනපදයට අනිම් වී යාම ය. එක්සත් ජනපදය ලොව ප්‍රමුඛ තය දෙන්නාගේ තැනෙහි සිට

ලොකුම තය ගැනීයා බවට පරිවර්තනය වීම ප්‍රකාශයට පත් කළ එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදයේ ලෝක තත්ත්වයෙහි සිදුව ඇති එළිභාසික වෙනස, කමිකරුවන්ගේ ජ්‍වන තත්ත්වයන්හි නාටකාකාර පරිභානියට යටින් පවත්නා හේතුවයි. මේ තත්ත්වය එක්සත් ජනපදය තුළ විෂ්ල්වකාරී පන්ති ගැලුම්වල අවධියකට දොර විවර කරනු ඇත. <sup>117</sup>

206. දෙවන ලෝක යුද්ධ පර්යායේ බිඳවැටීම මූර්තිමත් කරන, ජාත්‍යන්තර කමිටුවේ අවධානයට ලක් වූ තවත් වර්ධනයක් නම්, අන්තර් අධිරාජ්‍යවාදී කාකොටා ගැනීම උගුවීමයි. එවකට ජපානයේ වෙශවත් ආර්ථික වර්ධනය, කිසිදු ආකාරයකින් පරම දෙය නොවුවත්, මෙම තව ආතතින් පිළිබඳ වඩාත් සම්පූලය විය. ඇමරිකානු හා ජපන් ප්‍රාග්ධනයට අහියෝග කළ හැකි එකාබ්දී යුරෝපීය වෙළඳපොලක් පිහිටුවීමේ සැලසුම් ක්‍රියාවට නැගීම කෙරෙහි ද හඳුනාක අවධානය යොමු කළේය. ඉහළ ලාභානුපාතිකයක් හඳුනිය ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන අපනයනයේ ප්‍රතිපල වශයෙන් ආසියාව, අමුකාව හා ලතින් ඇමරිකාව තුළ කමිකරු පන්තියේ ඉමහත් ප්‍රසාරනයේ විෂ්ල්වය වැදගත්කම ද හඳුනාක විසින් සලකා බැඳිය. □

207. අන්තර් ජාතික සංගතවල දැවැන්ත වර්ධනයත් එහි ප්‍රතිච්ලය වූ දෙනවාදී නිෂ්පාදනයේ පාලීවි ගෝලිය සංකේත්දුනයත් විසින්, ජාතික රාජ්‍ය පද්ධතිය වැළඳගත් සමාජ හා දේශපාලන සංවිධානවල ගකුණතාවට නාටකාකාර ලෙස වෙකුපුති. දෙනවාදේ ගෝලිය එකාග්‍රකරනය. කමිකරු පන්තියේ එකාබ්දීතාව සඳහා වෙශයික කොන්දේසි නිර්මානය කරනු ලැබූව ද, මෙම විෂ්ල්වකාරී ගකුණතාව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍යපායක් මත පදනම් වූ සංවිධාන හා නායකත්වයකට කැඳවුම් කරන අතර, එවන් නායකත්වයකින් තොරව කමිකරු පන්තියට ජාත්‍යන්තරව සංවිධානය වූ ප්‍රාග්ධනයට එරෙහිව ආරක්ෂා වී ගත නොහැකිය. ලෝක දෙනොශ්වර අර්ථධාය හා හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ තර්තව්‍යයේ නම් තුළ, 1988 ඉරිදිරිණ ලියවිල්ල තුළ හඳුනාක පැහැදිලි කළ පරිදි-

අන්තර් ජාතික සංගතවල දැවැන්ත වර්ධනයත් එහි ප්‍රතිච්ල වන දෙනවාදී නිෂ්පාදනයේ පාලීවි ගෝලිය සංකේත්දුනයත් විසින්, ලෝකයේ කමිකරුවන් මුහුන ද සිටින කොන්දේසිවල පෙර නුවු විරු සාමූහිකා ඇති කර තිබේ. දෙපතියන්ගේ ජාතික කන්ඩායම් අතර ලෝක වෙළඳපොලෙහි අධිකාරය සඳහා වන රුදුරු තරගය, එහි කුරිරුම ප්‍රකාශනය අත් කර ගන්නේ “තමන්ගේ ම” රටවල් තුළ කමිකරු පන්තිය සූරාකැම තීවු කිරීමෙහි ලාභාලක පන්තියන් ගෙන යන ව්‍යාපාරය තුළය.

රටක් රටක් පාසා ගුමයට එරෙහිව ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රහාරය පාලුල වියකියාව, වැටුප් කැපීම්, වැඩු වෙශවත් කිරීම්, සම්ති බැඳීම්, සමාජ සහන කප්පාදු කිරීම්, සහ ප්‍රජාතනත්ත්වය අයිතින්ට එරෙහිව තීවුතර පහර එල්ල කිරීම මගින් ක්‍රියාවට තැගෙයි. <sup>118</sup> □

208. දෙනොශ්වර නිෂ්පාදන ක්‍රමයේ ඇතිවූ වෙනස්කම් සමග පන්ති අරගලයේ රුපය ද වෙනස් විය.

සාරය වශයෙන් ජාත්‍යන්තර වන පන්ති අරගලය ජාතික වන්නේ එහි රුපයෙන් පමණක්ය යන්න මාක්ස්වාදයේ විරකාලීන ප්‍රස්තුතයකි. කෙසේ වතුදු, ධිනවාදී වර්ධනයේ තව අංග ලක්ෂන අනුව පන්ති අරගලයේ රුපය පවා ජාත්‍යන්තර ස්වභාවයක් ගත යුතු වේ. කමිකරු පන්තියේ අති මූලික අරගලයන් පවා ඒවායේ කටයුතු ජාත්‍යන්තර පරිමාවකින් සම්බන්ධිකරනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව මතු කරයි. අන්තර්ජාතික සංගත විසින් නිෂ්පාදන හාන්චියක් සඳහා රටවල් ගනනාවක කමිකරුවන්ගේ ගුම ගක්තිය සූරාකැමන්, ඉහළ ම ලාභ රේටුවුව සොයා විවිධ රටවල හා විවිධ මහාද්වීපවල පිහිටි සිය නිෂ්පාදනාගාර අතර නිෂ්පාදනය බෙදා හැරීම සහ මාරු කිරීම්, ආර්ථික ජ්විතයේ මූලික සාධකයකි. මේ අනුව ප්‍රාග්ධනයේ පෙර නුවු විරු ජාත්‍යන්තර සංවලනය විවිධ රටවල කමිකරු ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් සියලු ජාතික ක්‍රියාමාර්ගයන් යල්පිතු හා අතිශයින් ප්‍රතිගාමී බවට පත් කර ඇත. <sup>119</sup> □

හඳුනාක වර්ධනය අවශ්‍යයෙන්ම බැඳි තිබුනු වෙශයික පදනම සැදුම් ලද්දේ හරියට ම මෙම වර්ධනයන් ගෙනි. මෙම කාරනය 1988 අගෝස්තුවේ පැවති වරකරුස් ලිගයේ 13 වන ජාතික සමුළුවට ඉදිරිපත් කළ වාර්තාව තුළ පොහොසත් කර අවධාරනය කරන ලදී.

නිර්ධන පන්ති අරගලයේ ර්ලග අදියර, වෙශයික ආර්ථික ප්‍රවනතාවන්ගේ ද, මාක්ස්වාදීන්ගේ ආත්මීය බලපැමී ද එකාබ්දී තල්ලුව යටතේ ජාත්‍යන්තර පරාවකුයක් දිගේ නිර්දය ලෙස වැඩුනු ඇතැයි අප පරික්ලුපනය කරන්නෙමු. හාවිතයේ ද තිර්ධන පන්තිය, තමන් ජාත්‍යන්තර පන්තියක් ලෙස අනනා කර ගැනීමට වඩ වඩාත් යොමුවනු ඇත. මෙම එන්දු ප්‍රවනතාවේ ප්‍රකාශනය වන මාක්ස්වාදී ජාත්‍යන්තරවාදීන්ගේ ප්‍රතිපත්ති, එම ක්‍රියාවලිය පෝෂනය කර එයට සවිජානක රුපයක් ලබාදෙනු ඇත. <sup>120</sup>

209. ගෝලිය නිෂ්පාදනයේ නව රුපාකරයන්, ලෝක යුද්ධයේ තරේතනය හිනකරනවාට වඩා එය උත්සන්න කරනු ඇතැයි ජාත්‍යන්තර කමිටුව අනතුරු ඇගෙයිය.

බන්ස්වර නිෂ්පාදනයේ ගෝලිය ස්වභාවය, ප්‍රධාන අධිරාජ්‍යවාදී බලවතුන් අතර ආර්ථික හා දේශපාලන ප්‍රතිසතිතා ඉමහත් ලෙස තියුණු කර ඇත. එමගින් යලි වතාවක් ලෝක ආර්ථිකයේ වෛශීක වර්ධනයන්, සමස්ත බන්ස්වර දේපල පද්ධතිය මූල්බැස තිබෙන ජාතික රාජ්‍ය ආකාරියන් අතර සමහන්කළ තොහැකි ප්‍රතිචිරෝධතා පෙරමුනට පමුණුවා ඇත. කිසිදු ධනපති “පිතාභූමියකට” බන්ධනගතව නැති නිරධන පන්තියේ සුපැහැදිලි ජාත්‍යන්තර ස්වභාවය නිසා, ජාතික රාජ්‍ය පද්ධතියේ විලංගුවෙන් ශිෂ්ටාවාරය විමුක්ත කර ගැනීමට හැකි එකම සමාජ බලවීගය බවට එය පත් කරයි.

මෙම ප්‍රාථමික කාරනා හේතු කොට ගෙන, බන්ස්වර පද්ධතියට එරෙහිව, ජාත්‍යන්තර පරිමාන නිරධන පන්ති රාජිකරනයක් අරමුණු කරගත් ජාත්‍යන්තර මූල්‍යායක් මත පදනම් තොවන්නේ නම්, කිසිදු රටක පාලක පන්තියකට එරෙහිව කිසිදු අරගලයකින් කමිකරු පන්තියට, එහි අවසාන විමුක්තිය කෙසේ වෙතත්, කළු පවත්නා ජයග්‍රහනවත් අත්කර තොදෙනු ඇත. කමිකරු පන්තියට මෙම අවශ්‍ය එකමුතුව අත් කර ගත හැක්කේ, අවශ්‍ය ජාත්‍යන්තර නිරධන පන්තික, එනම් විප්ලවවාදී පක්ෂයක් ගොඩනැගිලෙන් පමණි.

දෙක ගනනාවක අඟමනීය දාෂ්විවාදාත්මක හා දේශපාලන අරගලයක නිමැවුමක් වූ එවන් එකම පක්ෂයක් පවතියි. ඒ, 1938 ලියෙන් ලාඛිස්කී විසින් ගොඩනගත ලද, අද ජාත්‍යන්තර කමිටුව විසින් නායකත්වය දෙන හතරවන ජාත්‍යන්තරය යි. <sup>121</sup> □

## සේවකයින් තුළ පෙරෙස්වායිකා හා ග්‍රේස්නොස්ට්

210. 1982-86 අතර ජාත්‍යන්තර කමිටුව තුළ අරුබුදය දිග හැරුනේ, සේවියට සංගමයේ හා එහි ස්වැලින්වාදී තන්තුයේ ගැඹුරුවන අරුබුදයක පසුව්‍යෙමහිය. දෙවන ලෝක යුද්ධයේන් ඉක්කිත්තේ හටගත්, සේවියට ආර්ථිකයේ ඉමහත් වර්ධනයක පරස්වාවකයක් ලෙස, මෙම අරුබුදය වර්ධනය විය. මෙම ප්‍රසාරනය, “තනිරටක සමාජවාදය” පිලිබඳ ස්වැලින්වාදී ඉදිරිදරුනය මත පදනම්වූ ජාතික

ස්වයංපෝෂනයේ ආර්ථික පිළිවෙත් තව දුරටත් කාබාසිනියා කළේය. වඩා වඩාත් සංකීර්තන්වයට පත් සේවියට ආර්ථිකය, ලෝක ආර්ථිකය තුළට පිවිසීමෙන්, එහි ජාත්‍යන්තර ගුම විභජනයේන් අවශ්‍යතාවය ඉමහත් හඳුසි බවකින් මතු කළේය. විශේෂයෙන්ම 1945 න් පසු පලමු දෙක දෙකහි ලෝක ආර්ථික වර්ධන අනුපාතිකය පොදුවේ අත් කර ගත් ඉහළ මට්ටම පිරිහෙන්නට පටන්ගත් තත්ත්වය තුළ, සේවසසසං වැඩින ආර්ථික ගැටලු, විද්‍යාත්මක සැලසුම්කරනය පිළිබඳ ප්‍රකාශ විකාරයක් බවට පත් කළ, නිලධාරීමය කළමනාකරන තුමයේ දැඩි අකාර්යක්ෂමතාව මගින් උත්සන්න කළේය. 1936 දී ලාඛිස්කී අවධාරනය කළ පරිදි, සැලසුම්ගත ආර්ථිකයක ගුනය “නිෂ්පාදකයන්ගේ හා පාරිභෝගිකයන්ගේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයත්, ආරම්භකත්වයේ හා විවේචනයේ නිදහසන් ඉල්ලා සිටින අතර බිජ, බොරුව හා ඉව්‍යාව රජයන ආයදායක තන්තුයක් සමග එය තොපැහෙන තන්ත්වයකි.”<sup>122</sup> 1935 දී ලාඛිස්කී මෙසේ ද පැවැසිය. “ආර්ථික කර්තව්‍යයන් වඩා සංකීර්ත වන්ම, ජනගහනයේ ඉල්ලීම් හා අවශ්‍යතාවන් ද, නිලධාරී තන්තුය හා සමාජවාදී සංවර්ධනය පිළිබඳ ඉල්ලීම් ද අතර ප්‍රතිසතිකය ද තව තවත් තියුණු අතට හැරේ.”<sup>123</sup> නිලධරයේ දේශපාලන හා සමාජ අවශ්‍යතාවන් ද, ආර්ථික සංවර්ධනයේ වෛශීක අවශ්‍යතා ද අතර ප්‍රතිසතිකය, පරිසනක තාක්ෂණය පිළිබඳ එම තන්තුයේ මර බිය තුළ, විශේෂයෙන් ම විකාශී ලෙස ප්‍රකාශිත විය. පුරුෂීයන් තමන් සතු යතුරුලියන හා මිමියොග්‍රාම් යන්තු පවා ලියාපදිංචි කිරීමට නියමිතව ඇති රටක් තුළ, පරිසනක හාවිතය ව්‍යාප්ත විමේ දේශපාලන ඇගුවුම්වලින් ස්වැලින්වාදී අධිකාරීන් භාන්තියට පත්වෙති.

211. සේවියට සංගමයේ ද, තැගෙනහිර යුරෝපයේ ද ස්වැලින්වාදී තන්තුයන් කෙරෙහි විරෝධය, 1960 හා 1970 ගනන්වල එක එල්ලේ ඉහළ තැගුනී. 1962 ජුනි මාසයේ හමුදාව විසින් ප්‍රවන්ච ලෙස මධ්‍යිනු ලැබූ, සේවියට කාර්මික නගරයක් වූ තොවේවරකාස්කිහි ප්‍රධාන වැඩි වර්ජන ගැන ප්‍රවාන පලවිය. 1964 ඔක්තෝබරයේ දී ලියෙනිඩ් බුළ්ජෙනවී විසින්, හඳුසියේ බලයෙන් පහතු කාශේවී උගනපුරනය කිරීම්, 1953 න් පසුව හටගත් ප්‍රති-ස්වැලින්වාදී උද්‍යෝගීතා පාගා දැමීම්, තන්තුයේ තීති යුක්ත හාවය රඳවාගැනීමට දරන ලද මංමුලා සහගත උත්සාහයන් ය. යුලි බැනියෙල් හා අන්ඩ් සිනියවුස්කී යන ලේඛකයෙන්ගේ නඩු විභාග හා සිරගත කිරීම් ද, පසුව ඇලෙක්සැන්චර සොල්ංශනිටිසින් පිටුවහල් කිරීම් ද, අරමුන වූයේ තන්තුය ප්‍රකීර්තියට පත්කිරීමට බලපෑ, වැඩින පෙරලිකාරී ව්‍යාපාරය බිජැනීවීමයි. 1968 ජනවාරියේ රැනියා “ප්‍රාග් තැගිවීමට” පසු වෙකාස්ලවාකියාවේ ඇලෙක්සැන්චර වූබ්ලේස්ක් බලයට පත්වීම, සේවියට නිලධරය තව දුරටත් බියට

පත් කලේය. ඉන් පසුව වූඩිපෙක් බලයෙන් පහකිරීමට, 1968 අගෝස්තුවේ සිදු කළ වෙකාස්ලොවාකියානු ආකුමනය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හා සමාජවාදී ස්වභාවයේ ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳව විශ්වාස කළ සේවියට හා නැගෙනහිර යුරෝපීය කම්කරු පත්තියේ හා බුද්ධිමත්ත්ගේ සැලකිය යුතු කොටස් අතර පරත්වාරෝපනය ගැහුරු කලේය.

1970 පෝලන්තයේ මහා වැඩ වර්ෂන, 1956 මහා විරෝධතා මධ්‍යයේ බලයට පැනගත් ගොමුල්කාගේ ම පාලනය බිඳ දැමීය. මෙම අහියෝග භමුවේ පෙෂ්නෙවි, ඇසේ දැවුටුනු පටලයක් සේ ඔහුගේ තන්තුය වෙත ගොමුව සිටි මූලධර්මවාදී ස්ටැලින්වාදීන් වෙත තැහුරු විමට උත්සාහ කලේය. මෙම කාල වකවානුව සේවියට සංගමය හා එක්සත් ජනපදය අතර “සංඝිදියාව” මල්පල ගැන්වූ බවක් පෙනියාම ද කැපී පෙනෙයි. 1970 ගනන් අවසාන හාගයේ, කාටර පරිපාලනය වඩා ගැටුම්කාරී පිළිවෙතක් - රේගන් පරිපාලනය යටතේ තවදුරටත් වර්ධනය කළ - කර හැරීමත් සමග මෙම පිළිවෙත අවසන් විය.

212. 1982 නොවැම්බරයේ බෞෂ්නෙවි මිය යන විට, තන්තුයට තවදුරටත් සැගවිය නොහැකි වූ පොදු සමාජ පල්වීමක හා බරපතල ආර්ථික අරුධුදයක සලකුනු දක්නට ලැබුනි. බෞෂ්නෙවිගෙන් පසුව බලයට පත් කේත්තේ අධ්‍යක්ෂකව සිටි යුරි ඇත්තෙළාපොට්, තන්තුයේ විශ්වාසනීත්වය යළි ගොඩනැගීම සඳහා විවිධ දූෂණ විරෝධ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවට තැງීමට උත්සාහ කලේය. සේවියට කර්මාන්තයේ පළදායීතාව වැඩිකළ හැකිය යන බලාපොරාත්තුව මත ඔහු බීමත් කමට එරහිව ද ක්‍රියා කිරීමට පටන් ගත්තේය. එහෙත් මෙම පියවරයන් ප්‍රාදේක් පැලැස්තර ඇල්වීමක් පමනකි. මූලික ගැටුවු ජාතික කොටු කිරීමේ ස්වභාවයක රදි පැවතුනි. කෙසේ වෙතත්, තනතුර හාරගන්නා විට ද බරපතල ලෙස රෝගාතුව සිටි ඇත්තෙළාපොට් ඉන් මාස 15 කට පසුව, 1984 පෙබරවාරියේ දී වකුග්‍රූහ ආබාධයකින් මිය ගියේය. ඒ වෙනුවට පත්තුවූ කොන්සේන්ටින් වර්නෙන්කේ ද තවත් උග්‍ර සේවියට නිලධරයෙක් විය. ඔහු රදි සිටියේ 13 මසක් පමනි. වර්නෙන්කේගේ අනුපාත්තිකයා වූ මිකායෙල් ගොරුබවෙවිගේ අරුධු ග්‍රස්ථ තන්තුය සේවසසං දියකර හැරීමෙන් නිමාවිය. □

213. ග්‍රාස්නොස්ට් යන දේශීය නිදහස් හා පෙරස්ට්‍රොයිකා යන ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණයේ, සීමිත පුළුල් කිරීමක් සහිත ද්වීත්ව ප්‍රතිපත්තියකට ඔහු මුළු පිරිය. ගොරුබවෙවි විසින් නායකත්වය දුන් නිලධරයේ එම කොටසෙහි මූලික අරමුන වූයේ, සේවියට ජනගහනය අතර පැවති විරෝධය දනවාදය පුනස්ථාපනය කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති පිටුපස පෙළගස්වා

ගැනීමයි. දෙක ගනනාවක ස්ටැලින්වාදී පාලනය මගින් කම්කරුවන් තුළ ඇති කළ අවමංගත්වීම මත ගොරුබවෙවි විශ්වාසය රඳවීය. එසේ ම ඔහු සුළු දනපති වාම රැඩිකුලුන්ගේ දේශපාලන සහයෝගය මත ද ඔවුනු ඇල්ලිය. අය කළහැකි නිපුනත්වයක් ප්‍රශනය කළ ගොරුබවෙවිගේ එකම දේශපාලන ගනන් බැලීම මෙය විය. දනපති මාධ්‍ය “ගෝරන් උත්මාදය” ලෙස නම් පටබැදී සංස්දීයියේ දී තරම් වෙන කොනැනකදී වත්, වාම සුළු දන්ත්වරය තුළින් එවන් සංයමයකින් තොර ප්‍රතිචාරයක් දිනාගත්තේ නැතු. නිලධාරිමය ස්වයං ප්‍රතිසංස්කරණය පිළිබඳ පැබිලෝවාදී ඉදිරිදැක්නයේ ප්‍රතිමුර්තියක් ගොරුබවෙවි තුළ දැකගත් අර්නස්ට් මැන්චල් ඔහු, ඩිලාන්ස් රැස්වෙල්ට්‍රියේ සේවියට සංස්කරණයක් බඳු “අය ගාල යුතු දේශපාලන නායකයෙක්” බව ප්‍රකාශ කලේය.<sup>124</sup> රෝස පැහැ ගැන්වූ උපැස් යුවලකින් අනාගතය දෙස එක් බැලු මැන්චල්, සේවියට වැඩනය පිළිබඳ රවටිලිකාරී දුෂ්න් හතරක් ගෙනහැර දැක්වීය. අවසන් බිඳවැටීමට යන්තම් වසර දෙකකට පෙර ඒ පිළිබඳව ලියන කතුවරයෙක් තුළ නොදැකිය හැකි තරම් අසාමාන්‍ය අන්ධහාවයක් ඔහු පුදර්ශනය කලේ, සේවසසං දියකර හැරීමේ හැකියාව මේ එකදු කරනාකට හෝ ඇතුළත් නොවීමෙන්ය. මැන්චල්ගේ අනුගාමිකයා වූ මිත්‍රාන්‍ය පැබිලෝවාදී සංවිධානයේ නායක තරික් අලිට, පෙරස්ට්‍රොයිකාව හා එහි නිර්මාතාත්මක ගැන සිය උද්ධේශය සගඹා ගත නොහැකි විය. 1988 පලකරන ලද ඉහළ සිට විජ්ල්වය-සේවියට සංගමය යන්නේ කොයිට ද? යන ඔහුගේ පොත කැපකලේ බෝරිස් යෙල්ට්‍රිසින්ට ය. යෙල්ට්‍රිසින් වෙත පුදකරන ඔහුගේ පාවී යන ප්‍රතාමය මෙසේ ප්‍රකාශ කලේය. “දේශපාලන දෙරුයය ඔහු රටපුරා වැදගත් සංකේතයක් බවට පත් කර තිබේ.”<sup>125</sup> සේවියට සංගමය වෙත කළ සංවාරයන් විස්තර කරමින් ඔහු සිය පායකයන්ට දැනුම් දුන්නේ “මට දැනුනේ හරියට ම ගෙදර ඉන්නවා වගෙය.”<sup>126</sup> රැසියානු සමාජය විජ්ල්වකාරී ලෙස පරිවර්තනය කිරීමේ දී ගොරුබවෙවිගේ ප්‍රතිපත්ති ආරම්භකත්වය ගත්තේ ඉහළ සියය. එසේ අවධාරණය කරන අතර අලි, නරුම ලෙස මෙසේ ද කියයි. “සේවියට සමාජය පරිවර්තනය කිරීම සේවියට කම්කරු පත්තියේ යෝඛ ව්‍යාපාරයක් විසින් සිදුකලේ නම් හා අලුත් රැඳිරෙයන් දේශපාලන බලයේ පැරනි අවයව, එනම් සේවියට සහා පනගැන්වූයේ නම්, මා ද ඇතුළු තවත් අය එය අග කළ හැකිව තිබුනි. එසේ වූයේ නම් ඉතා අනර්සය, තමුන් එය එසේ සිදුවූයේ නැතු.”<sup>127</sup> ඉන්පසු අලි, දේශපාලන දාරනාවාදය, බොලඳකම හා පුද්ගල තක්තිරුකම සමඟ ගෙන පැබිලෝවාදී ඉදිරිදැක්නයට සම්බන්ධ සාරාංශයක් ඉදිරිපත්ති කරයි.

සේවියට ප්‍රභුවේ ප්‍රගතිසීලී හා ප්‍රතිසංස්කරනවාදී ප්‍රචාරයක් නියෝජනය කරන ගොරුබවෙතිගේ ක්‍රියා මාර්ගය සාර්ථක වන්නේ නම්, සමාජවාදීන්ගේ හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීන්ගේ ලෝක පරිමාන ජයග්‍රහනයක් ඉන් සලකනු කෙරෙයි. සැබුවින්ම ගොරුබවෙතිගේ ක්‍රියාන්විතයෙහි පරිමාව, 19 වන සියවසේ ඇමරිකානු ජනාධිපති එංජ්‍යම් ලින්කන්ගේ ව්‍යායාමයට සමාන වෙයි.<sup>128</sup> □

214. කමිකරු විප්ලවවාදී පක්ෂයේ හිටපු වෛටස්කිවාදීන් ගොරුබවෙති තන්තුය පූඩා දැක්වීමේදී අවශ්‍යවනාත්මක හාවයෙන් රට වඩා අඩු නොවේය. ගොරුබවෙති සේවියට සංගමයේ දේශපාලන විප්ලවයට නායකත්වය දෙන බව තිළි කියා සිටියේය. බන්ධාට අනුව ගොරුබවෙතිගේ පදවී ප්‍රාජ්‍යය නියෝජනය කළේ, වෛටස්කිවාදාය සඳහට ම අවලංගුවී යාමයි. “ප්‍රනස්ථාපනය නොපැවතියේ නම්, වෛටස්කිට එය නිර්මානය කිරීම පරම වශයෙන් ම අවශ්‍ය වනු ඇත්! සැවැලින් සමයෙහි ද ඉන් අනතුරුව ද මූල්‍ය මහත් සේවියට ඉතිහාසය ම මෙම ලදාරු වාමවාදී සමඟේක්ෂනයට එරෙහිව සාක්ෂි දරන අතර, විරැද්‍ය දිඟාවට ඇගිල්ල දිගු කොට පෙන්වයි.” මහු පැවසී ය.<sup>129</sup> □

215. මෙම සංක්ෂේපවලට විරැද්‍යව හඳුනාක 1986 තරම් ඇතුළුම්, ගොරුබවෙතිගේ ඇමරික පිළිවෙත් වල මූලික ප්‍රතිගාමී ස්වභාවය පහැදිලි කළේය. 1988 එහි ඉදිරිදැරුණ ලියවිල්ල තුළ එය මෙසේ ලිවිය.

ගොරුබවෙති තමාගේ ප්‍රතිගාමී පෙරස්ත්‍රායිකාව ක්‍රියාවට නැගීමට යත්න දැරීමේදී නිසැකව ම ඔප්පු කර සිටින්නේ, සැවැලින්වාදාය පාදක වූ සියලු ඇමරික පදනම්වල, එනම් තනි රටේ සමාජවාදාය ගොඩ නැගිය හැකි ය යන්නෙහි පරිප්‍රේරණ කඩා වැටීම යි. සේවියට ඇමරිකයේ තව්‍ය අරුබුදයේ මූලය ඇත්තේ ලෝක වෙළඳපෙළාලේ සම්පත්වලින් එය බලන් පුදකලා කරනු ලැබීම තුළ ය. මෙම අරුබුදය සමග පොර බැඳිය හැකි තම දෙකක් පමනක් පවතී. ගොරුබවෙති යෝජනා කරන මාවත, රාජ්‍ය කර්මාන්ත බිඳ විසිර වීමද, සැලසුම් කිරීමේ මූලධර්මය අත් හැරීමද, සේවියට සංගමය ලෝක අධිරාජ්‍යවාදී සැලස්මට යලි ගැට ගැසීමක් වන විදේශ වෙළඳමේ රාජ්‍ය ඒකාධිකාරය අත් හැරීමද ද අලලා ගනී. මෙම ප්‍රතිගාමී විසඳුමට ඇති විකල්පය යුරෝපයේ, උතුරු ඇමරිකාවේ හා ආසියාවේ දෙනපති බල කළුවරු තුළට සැලසුම් ගත ඇමරිකය ව්‍යාප්ත කිරීම අරමුණු කර ගත් විප්ලවවාදී ප්‍රභාරයකට, සේවියට හා

ජාත්‍යන්තර කමිකරු පන්තිය සන්ධාන ගත කිරීමකින් ලෝක ඇමරිකය මත බල පවත්වන අධිරාජ්‍යවාදයේ ආධිපත්‍යය කුඩා කර දැමීමයි.<sup>130</sup>

216. ග්ලාස්නොස්ට් ප්‍රතිසංස්කරන හා මාධ්‍ය මත පනවා තිබු වාරනය ඉවත්කිරීම, සේවියට සංගමය තුළ දේශපාලන හා එළිභාසික ප්‍රශ්න මත සාකච්ඡාවන් සඳහා පිවිසුම් දොරටු විවර කිරීමක් විය. සිනොවියෙවි, කමතෙවි, බුකාරින් ඇතුළු බොහෝමයක් පැරනි බොල්කෙවිකයන්, නිලධරය විසින් ආපස්සට බලපාන පරිදි “ප්‍රනස්ථාපනය” කළ අතර, මොස්ක්ව් නඩු විහාර මුසාවන් මත පදනම්ව තිබු බව පිළිගැනීමට ද ඔවුන්ට බලකෙරුනි. කෙසේ වූව ද නිලධරයට කිසි දිනෙක වෛටස්කි ප්‍රනස්ථාපනය කිරීමට තුළපුවන් විය. ඒ මහුගේ විවේචන එල්ල කොට තිබුනේ සමස්ත නිලධරයේ ම සමාජ අවශ්‍යතාවන්වලට එරෙහිව විම නිසා ය. මෙම අධ්‍යස් සේවියට කමිකරු පන්තියේ පුළුල් ගාවකත්වයක් තුළට ගියේ නම් එය දෙනපති ප්‍රනරුත්ථාපනයේ සැලසුම්වලට බරපතල තරුණයක් විය හැකිව තිබුනි. 1987 දී ගොරුබවෙති, වෛටස්කිගේ අධ්‍යස් “මූලසිට ම ලෙනින්වාදයට අවශ්‍යයෙන් ම එල්ල කළ ප්‍රභාරයක් වූ බව” අවධාරනය කළේ ය. □

217. 1989 -1991 අතර කාලයේ සේවියට සංගමයට සංවාර ගනනාවක් සංවිධානය කරමින් ද රුසියානු බසින් න්‍යායික සගරාවක් පල කරමින් ද, හඳුනාක සේවියට ජනතාව අතරට වෛටස්කිවාදී ඉදිරිදැරුණය ගෙනයාමට උත්සාහ දැරිය. එහි වැඩි කටයුතු යොමුවූයේ, ඔක්තොබර් විප්ලවය තුළ වෛටස්කිට හිමි තැනු ද, සැවැලින්වාදයට එරෙහි වෛටස්කිගේ අරගලයෙහි මූලාරම්භය හා වැදගත්කම ද, හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ දේශපාලන ක්‍රියාමාර්ගය හා සේවියට සංගමය මුහුන දෙන අරුබුදයේ ස්වභාවය ද පැහැදිලි කිරීමට ය. හඳුනාක, සේවියට සංගමය දියකර හැරීමත්, දෙනවාදය ප්‍රනස්ථාපනය කිරීමත් මගින්, සේවියට කමිකරුවන් මත ඇති කළ හැකි විනාශකාරී ප්‍රතිවිජාකයන් පිළිබඳව නැවත නැවතත් අතතුරු ඇගැවීය. 1991 ඔක්තොබරයේ දී කියෙන්හි දී කිරාකල බේවිඩ් නොර්ත් මෙසේ පැහැදිලි කළේය:

මෙරට තුළ දෙනවාදය ප්‍රනස්ථාපනය කළ හැක්කේ, තවමත් පවත්නා නිෂ්පාදන බලවෙශයන් හා ඒවා මත පදනම්ව ඇති සමාජ-සංස්කෑතික ආයතනවල පුළුල් විනාශයක් මතින් පමනකි. වෙනත් වෙනත්වලින් කිව හොත්, ධනේශ්වර පදනමක් මත සේසසසං ලෝක ඇමරාජ්‍යවාදී වුළුහය තුළට ඒකාබද්ධ කිරීමේ අර්ථය, පසුගාමී රටක් තුළ හෙමින් හෙමින් ඇතිකරන සංවර්ධනයක් නොව, තුන්වන ලෝකයට වඩා දියුණු රටවල පවත්නා තත්ත්වයට. අඩුතරමින් කමිකරු පන්තිය

සඳහාවත්, වඩාත් සම්ප තිරසාර ජීවන තත්ත්වයන් සැලසී ඇති ආර්ථිකයක විනාශයයි. ධනේශ්වර පුනස්ථාපනයේ නියමුවන් විසින් කළීකා කරන විවිධ යෝජනාක්ම පිරික්සා බලනවිට එය, ලෝක ධනේශ්වර ආර්ථිකයේ සැබැං යාන්ත්‍රණය පිළිබඳව සැලින් පෙන්වුම් කළ මුශ්දත්තයට නොඅඩු දෙයක් බව යමෙකට නිගමනය කළ හැකිය. සැලින්ගේ තත්කාර්යවාදී හා ජාතිකවාදී ප්‍රතිපත්ති මගින් නිරමානය කළාක් වැනි අන්ධකාරයෙන් වැශිගිය සාමාජ බේදාන්තයක් සඳහා පසුවුම ඔවුනු සකස් කරමින් සිටිති. මෙය න්‍යායික ප්‍රස්ථාරයකට වඩා, නැගෙනහිර යුරෝපයේ වැඩි හරියක දැනට පවත්නා යථාරය (ධනේශ්වර පුනස්ථාපනයේ සමාජ ව්‍යසනය), සේවසසසං ද අනාගතයට එල්ල කරන තරුණයක් බවට පත්වීම පිළිබඳ ප්‍රශ්නයකි. ධනවාදය පුනස්ථාපනය කර තිබෙන හෝ එසේ කෙරෙමින් තිබෙන සැම රටක ම පාහේ ප්‍රතිපලය වී ඇත්තේ ජාතික ආර්ථිකයේ ව්‍යසනකාරී බිඳ වැටිමකි. <sup>131</sup> □

1991 දෙසැම්බරයේ දී සේවයට සංගමය දියකර හැරීමෙන් පසු කාලින සිදුවීම් වල තත්‍ය ගමන් මග විසින්, මෙම අනතුරු ඇගැනීම් මුළුමනින්ම සනාථ කර තිබේ. □

### සේවයට අවසානය

218. 1991 දෙසැම්බර 25 වන දින සේවයට සංගමය නිල වශයෙන් දියකර හැරීම, ඔක්තොබර විෂ්වයෙන් වසර 74 කට පසුව, තිරනාත්මක න්‍යායික, එශිෂ්‍යායික හා දේශපාලන ප්‍රශ්න ජාත්‍යන්තර කම්ටුව හමුවට පැමිනවිය. ඔක්තොබර විෂ්වයෙන් පදනම මත නැගී ආ රාජ්‍යයේ සම්භවය, සමාජ ස්වභාවය හා දේශපාලන ඉරනම, හතරවන ජාත්‍යන්තරය පිහිටුව තැන් පටන් ප්‍රධාන කොට ම එය වසාගෙන පැවතුනි. 1930 ගනන් තරම ඇතට විහිද ගිය තොටිස්කිවාදී ව්‍යාපාරයේ, කුවක කාන්ඩ ගැසීම් සමග තිරන්තරව බැඳී තිබුනු නොගිනිය හැකි තරම අරගලයන්හි දී, “රැසියානු ප්‍රශ්නය” තිවිර ගැටුම්වල මාත්‍යකාව බවට පත්ව තිබුනි. හතරවන ජාත්‍යන්තරය තුළ 1940 හා 1953 හේදයන්ගේ හරි මැද තිබුනේ සේවයට සංගමයේ ස්වභාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයයි. දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසුව නැගෙනහිර යුරෝපය තුළ පිහිටුවන ලද රාජ්‍යයන්ගේ පන්ති පදනම පිළිබඳ ප්‍රශ්නය තිරනාත්මක එශිෂ්‍යායික හා සම්කාලීන ප්‍රශ්නය ලෙස 1985-86 හේදයන් පසුව ජාත්‍යන්තර කම්ටුව හමුවේ වහාම යලි හිස එස්ථිය. සියලු සංගේධනවාදී ප්‍රවනතා එක් හෝ තවත් ආකාරයකට, මධ්‍යම හා කල් පවත්නා එශිෂ්‍යායික ක්‍රියා කළාපයක්, සැලින්වාදය වෙත පවරා

දුන්හේ. 1953 දී පැබිලෝ හා මැන්ඩල්, සියවසේ ගනනාවක් පවත්නා විකාති කම්කරු රාජ්‍යයන් පිහිටුවීමට තුළුදෙන, සැලින්වාදීන් විසින් නායකත්වය ගන්නා විෂ්ලවයන් හරහා, සමාජවාදය සාක්ෂාත් කෙරෙනු ඇතැයි අනාවැකි පල කළහ. 1983 ක්විපය තුළ දේශපාලන අර්බුදය හගැනීමට මදකට පෙර මසිකල් බන්ඩා නොර්ත්ට පැවතුවේ, සේවයට සංගමය ගැට ගසා ගැනීම “නිමාව යුතු ප්‍රශ්නයක්” බවත්, තොටිස්කි අනතුරු ඇගැනීම් පරිදි එහි පැවතුම් අවසාන විය නොහැකි බවත් ය. බන්ඩාගේ ප්‍රකාශයෙන් දෙකයකටත් අඩු කාලයක දී නැගෙනහිර යුරෝපයේ හා සේසසසං සැලින්වාදී තන්තුයන් ඉතිහාසයට එක්විය. □

219. සේවයට සංගමය දියකර හැරීමෙන් පසුව ගතවූ මාස තුළ, සංගේධනවාදී සංවිධාන කිසිවකට හෝ එම සිද්ධියේ වැදගත්කම පිළිබඳව විශ්වාසනිය තක්සේරුවක් කළ නොහැකි විය. බොහෝ පැබිලෝවාදී ප්‍රවනතාවන් එවැන්නක් කවර කලෙකවත් සිදු නොවූ ආකාරයකට එය නොතකා හළහ. නිලධරයේ සර්ව බලධාරිත්වය ගැන එතරම ම උද්ධේශ්‍යයකින් විශ්වාසය තැබූ ඔවුන්ට, සේවසසසං තවදුරටත් නොපවතින බව පිළිගැනීම බෙහෙවින් දුෂ්කර විය. තවද, සේවසසසං විසුරුවා හැර ඇති බව පිළිගත් අය පවා, තවමත් තරකක කරන්නේ, රාජ්‍යයේ පන්ති ස්වභාවය මේ මගින් අවශ්‍යයෙන්ම වෙනස් කර නැති බවයි. සේවයට සංගමය නොමැතිව පවා රැසියාවට, “කම්කරු රාජ්‍යයක්” ලෙස පැවතිය හැකිලු, මෙය, විසුරුවා හැරීමෙන් වසර ගනනාවක් යනතෙක්, රෝබරිටසන්ගේ ස්පාටසිස්ට් කන්ඩායමින්, කම්කරු විෂ්ලවවාදී පක්ෂයේ කැබැල්ලකගේත්, ආස්ථානයට පැවතුනි. □

220. පැබිලෝවාදී ප්‍රවනතාවන් විසින් අංගලක්ෂනය කළ සැලින්වාදය පිළිබඳ විවිධ වර්ගයේ මිත්‍යාවන් න්‍යායිකව හා දේශපාලනිකව විරෝධ කිම්ටුවත්, සේවයට සංගමය විසුරුවා හැරීම පිළිබඳව, වෙශයික හා තිවැරදි තක්සේරුවක් කාලීන ආකාරයකට සිදු කිරීමත්, ජාත්‍යන්තර කම්ටුවට හැකිවිය. 1992 ජනවාරි 4 වන දින පහත දැක්වෙන තක්සේරුව ඉදිරිපත් කරන ලදී.

1985 මාරුවේ ගොරුවෙව් බලයට පත් තැන් පටන්, නිලධරය අනුගමනය කළ ප්‍රතිපත්තිවල කුලුගැනීම් සළකුනු කලේ, පෙර මාසයේ සිදුවීම්වලින් පසුව ය. සේවයට සංගමය නිල වශයෙන් විසුරුවා හැරීමේ නිශ්චිත පාඩම් උකහා ගැනීම අනිවාර්ය ය. ස්වාධීන රාජ්‍යයන්ගේ සංගමය සමස්තයක් ලෙස හෝ එය සැදුම්ලත් එක් එක් සම්භාන්තුවක් හෝ කම්කරු රාජ්‍යයක් ලෙස අර්ථ දැක්වීම කළ නොහැකිය. එසේ කිරීම වනාහි, පුරුව කාල පරිවිශ්දයෙහි එය

ප්‍රකාශයට පත්කළ සංයුත්ත අන්තර්ගතයෙන් අර්ථ නිරුපතය මුළුමනින්ම වෙන් කිරීමකි.

සේවියට සංගමය පරිභානිගතවේම පිළිබඳ ප්‍රමානාත්මක සන්තතිය, ගුණාත්මක පරිවර්තනයකට මූල පිරිය. සේවියට සංගමය අවසන් කිරීම හෝ ස්වාධීන රාජ්‍යයන්ගේ සංගමයක් (සීඇයිංස්) පිහිටුවීම. ඩුදේක් හෝ සේවියේ අකුරු එහා මෙහා කිරීමක් නො වේ. එහි නිශ්චිත දේශපාලන හා සමාජ ඇගැවීම ගැබේ විය. කම්කරු රාජ්‍යයේ නිල විසුරුවා හැරීම හා ජාතික ආර්ථිකයේද, ඔක්තෝබර විප්ලවයෙන් උරුම වූ සැලසුම්කරනයේද, ඉතිරි පහද විනාශ කිරීමට එකහෙලා හා විවෘතව කැපවූ තන්තුයන් මගින් එහි උග්‍රහ්‍රනය ද, එය නියෝජනය කළේ ය.

132 □

221. සේසසස නිලධාරී පැලැන්තිය විසින් ඉටු කළ ක්‍රියා කළාපය, දුර දිග යන දේශපාලන ඇගැවුම ගැබීකර ගතියි.

පැරනී සේවියට සංගමය කුල සිදු වූයේ කුමක්ද යන්න ජාත්‍යන්තර සංසිද්ධියක ප්‍රකාශනයකි. පුරුව කාල පරිව්‍යේද තුළ තමන් විසින් ගොඩනැගු වෘත්තිය සම්ති, පක්ෂ හා රාජ්‍යයන් පවා අධිරාජ්‍යවාදයේ සංජ්‍ර උපකරන බවට පරිවර්තනය වීමේ කාරනයට, ලෝකය පුරා ම කම්කරු පන්තිය මුහුන පැවේය. □

කම්කරු නිලධාරය, පන්ති අරගලය “බේරුමිකල” හා පන්තින් අතර බැංරයක් ලෙස ක්‍රියාකළ කාලය, අවසන්ව ඇත. නිලධාරය කම්කරු පන්තියේ එශිත්හාසික අවශ්‍යතාවන් පොදුවේ පාවා දෙනු ලැබුව ද, සීමිත අර්ථයකින් ඔවුන් තවමත් දෙනික ප්‍රායෝගික අවශ්‍යතා සඳහා සේවිය කළ කාක් දුරට කම්කරු පන්ති සංවිධානවල නායකයන් ලෙස සිය පැවැත්ම “යුත්තිසහගත” කළහ. ඒ යුගය අවසන්ව ඇත. වත්මන් අවධියේ දී නිලධාරයට එවන් ස්වාධීන ක්‍රියාකළාපයක් ඉටුකළ නොහැක. මෙය සත්‍ය වන්නේ සේසසස ස්වැලින්වාදී නිලධාරය වෙත දැස් යොමා සිටි වාමාංශිකයන් හමුවේ, ධනපති ජයග්‍රාහකත්වය බෙහෙළාකාට ම අනෙකු යොමු යි. සැබුවින්ම ඔවුන්, සේවියට සංගමයේ අවසානය සැලකුණ කළේ සමාජවාදයේ අසර්ථකත්වය බවට, පුකුයාමා හා මාලියාට වඩා අඩුවෙන් ඒත්තු ගත්තා නො වේ. බොහෝ අවස්ථාවන්හි ඉවිණා හංගත්වයට පත්වුවෝ, සිය අනිත උපකල්පන හා ඉදිරිදරුණ සමාජ්‍යවනය කිරීමට ඇති අකමැත්ත තිසා, සමාජවාදය නීතියුක්ත එශිත්හාසික ව්‍යාපෘතියක් ලෙස පිළිගැනීමෙන් වැළකි එය හෙලා දකිනි. මාස්ස්වාදවට ගාපකර එය අනුරුද දැමීමට උත්සුකවන හා සේවියට සංගමය බිඳ වැළීම පිටුපස ඇති ප්‍රායන් සියල්ලෙන් ස්වැලින්වාදය පිළිබඳ ප්‍රාවිස්කිගේ විවේචන, අවම ලෙසින් හෝ පොරබදීමට අකැමැත්ත දක්වන්නවුන් ඇත්තේ සුළුපටු සංඛ්‍යාවක් නො වේ. ඔවුන් මගහැරීමට උත්සාහ දරන්නේ ස්වැලින්වාදයට විකල්පයක් තිබුනේ ද යන ප්‍රශ්නය යි. එනම්, 1920 ගනන්වල තීරනාත්මක වූ පක්ෂ අභ්‍යන්තර අරගල කුල ප්‍රාවිස්කිගේ දේශපාලන ක්‍රියාමාර්ගය පෙරට හියේ

එශිත්හාසික මුසාකරනයේ ප්‍රශ්නව් සේවියට ගුරුකුළයට එරෙහි අරගලය

222. සේවියට සංගමය විසුරුවා හැරීම, දෙන්ශ්වරය හා එහි දාෂ්ටේවාදාත්මක ක්ෂමාලාපකයන් තුළ ඉහ වහා ගිය ජයග්‍රාහිත්වයේ උමතුවක් ජනනය කළේ ය. සමාජවාදී අනිටු පලවිපාක සඳහට ම බිමට ඇද දැමීනි. සේවියට සංගමයේ අවසානය පිළිබඳ දෙන්ශ්වර අර්ථ කථනය එහි අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රකාශනය සෞයා ගත්තේ උත්සිස් පුකුයාමාගේ ඉතිහාසයේ අවසානය කෘතිය තුළය. නිර්බාධක දෙන්ශ්වර වෙළඳපාල මත පදනම් වූ එක්සත් ජනපද ලිබරල් දෙන්ශ්වර ප්‍රජාතනත්ත්වාදයේ මෙර්ස්තරයක් වූ, එහෙන් මෙහෙන් ඇහිද ගත් හේගල්ගේ සාංසිද්ධික හාවයේ ප්‍රස්ථානය යොදාගනිමින් පුකුයාමා කියා සිටියේ, ඉතිහාසයේ වෙහෙසකර ගමන එහි අවසාන නවාතැන්පල කරා ලගා වූ බවයි. මෙය මානව ශ්‍රීංශ්‍යාචාරයයේ ඉහළ ම තුළයි. මෙම තේමාව නිමක් නැති වෙටුව දැමීම සහිතව, ඉතිහාසයේ දිනන පැත්තට මට්ටු අල්ලන, ඕනෑම දී ඇති මෙහෙනක තමන්ට ලැබෙනු ඇත්තේ කුමක්දයි සාංකාවෙන් පසුවන. ලෙහෙසියෙන් රටවෙන හා ධාරනාවාදී සුළු දෙනපති ගාස්ත්‍රාලිකයන් විසින්, විස්තාරනය කර තිබේ. සේවියට සංගමයේ බිඳ වැළීමෙන් එලඹ ගත යුතු නිශ්චලනය වූයේ, සමාජවාදය මිත්‍යාවක් වූ බවයි. ඉතිහාසයු මාවින් මාලියා ලිවිවේ “සංක්ෂිප්තව, සමාජවාදය වනාහි එම යෙදුමේ සාහිත්‍යමය අර්ථයෙන් මනෙය් රාජ්‍යයකි, තැනක් නැති හෝ කොහොවත් නැති, දැක ගත යුත්තේ අදහසක් ලෙස ය.”<sup>134</sup> අවසාන බිඳවැළීමේ මොහොත දක්වා ම වාගේ සමාජවාදයේ ඇපකාරයා ලෙස ස්වැලින්වාදී නිලධාරය වෙත දැස් යොමා සිටි වාමාංශිකයන් හමුවේ, ධනපති ජයග්‍රාහකත්වය බෙහෙළාකාට ම අනෙකු යොමු යි. සැබුවින්ම ඔවුන්, සේවියට සංගමයේ අවසානය සලකුණ කළේ සමාජවාදයේ අසර්ථකත්වය බවට, පුකුයාමා හා මාලියාට වඩා අඩුවෙන් ඒත්තු ගත්තා නො වේ. බොහෝ අවස්ථාවන්හි ඉවිණා හංගත්වයට පත්වුවෝ, සිය අනිත උපකල්පන හා ඉදිරිදරුණ සමාජ්‍යවනය කිරීමට ඇති අකමැත්ත තිසා, සමාජවාදය නීතියුක්ත එශිත්හාසික ව්‍යාපෘතියක් ලෙස පිළිගැනීමෙන් වැළකි එය හෙලා දකිනි. මාස්ස්වාදවට ගාපකර එය අනුරුද දැමීමට උත්සුකවන හා සේවියට සංගමය බිඳ වැළීම පිටුපස ඇති ප්‍රායන් සියල්ලෙන් ස්වැලින්වාදය පිළිබඳ ප්‍රාවිස්කිගේ විවේචන, අවම ලෙසින් හෝ පොරබදීමට අකැමැත්ත දක්වන්නවුන් ඇත්තේ සුළුපටු සංඛ්‍යාවක් නො වේ. ඔවුන් මගහැරීමට උත්සාහ දරන්නේ ස්වැලින්වාදයට විකල්පයක් තිබුනේ ද යන ප්‍රශ්නය යි. එනම්, 1920 ගනන්වල තීරනාත්මක වූ පක්ෂ අභ්‍යන්තර අරගල කුල ප්‍රාවිස්කිගේ දේශපාලන ක්‍රියාමාර්ගය පෙරට හියේ

133

නම් සේවියට සංගමයේ හා විසිවන සියවසේ ම ඉතිහාසය වෙනත් මං මස්සේ වර්ධනය වීමට ඉඩ නොතිබුනේ ද යන්නයි. □

223. කොමිෂුනිස්ට් පක්ෂයේ දිගුකාලීන සාමාජිකයෙක් වන ඉඩුසි ජාතික ඉතිහාසයේ එරික් හොඩ්ස්බෝම්, සැබුවින්ම සිදුවූ දෙයට වඩා, වෙනස් වූ වර්ධනයක හැකියාව පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම, ඉතිහාසයේකුට අනුවිත වන බව විශේෂයෙන් ප්‍රකාශ කළේ ය. “රුසියානු විප්ලවයට සමාජවාදය ගොඩනැගීමට ඉරනම්ව තිබුනේ, පසුගාමී හා වහා ම සුන්ඩුන් බවට පත්ව තිබු රටක් තුළය”<sup>135</sup> විප්ලවවාදී ව්‍යාපාතිය ම පදනම් වූයේ දේශපාලන ගක්ෂතාවන් පිළිබඳව කළ, තරයේ ම අභවා තක්සේරුවක් මතය. රුසියානු විප්ලවය පිළිබඳ විකල්ප ප්‍රතිපලයක් සලකා බැලීම පවා තේරුමක් නැතැයි හොඩ්ස්බෝම් තරක කළේය. “ඉතිහාසය ආරම්භ විය යුත්තේ සිදුවූයේ කුමක්ද යන්නෙනි. අන් සියල්ල සම්පේක්ෂනයයි”<sup>136</sup> හොඩ්ස්බෝම් ප්‍රකාශ කළේය. □

224. ස්ටැලින්වාදයේ එතිහාසික විකල්පයන් පිළිබඳ කුමන තක්සේරුවක් හෝ අවදාවෙන් බැහැර කළ හොඩ්ස්බෝම්ට පිළිතුරු දෙමින් නොර්ත් මෙසේ ලිවිය.

මෙය තරමක් සැහැල්ල සංකල්පයකි. “සිදුවූයේ කුමක්ද” යන්න සම්බන්ධයෙන් නම්, දිනය තුළ ප්‍රවත්තන්වල වාර්තා වූයේ කුමක්ද යන්නට වැඩි කිසිවක් නැති ලෙස ගැනීම, නිශ්චිතව ම එතිහාසික ක්‍රියාවලියේ සුළු කොටසක් පමණි. සියල්ලට පසුව, ඉතිහාසයම උත්සුකවිය යුත්තේ භුදේක් “සිදුවූයේ කුමක්ද” යන්න ගැන පමනක් නොව, වඩාත් වැදුගත් වන එක් හෝ තවත් දෙයක් සිදුවූයේ මන්ද හෝ සිදු නොවූයේ මන්ද, හා සිදුවූය හැකිව තිබුනේ කුමක්ද යන්න ගැනය. සිදුවීමක් ගැන යමෙක් සැලකිලිමත් වන විටම, එනම් “සිදුවූයේ කුමක්ද” යන්න, ක්‍රියාවලිය හෝ අන්තර්ගතය සලකාබැලීමට යමෙක් තෙමෙට ම බල කෙරෙන බව දැනගනියි. 1924 ද සේවියට සංගමය “තනි රටක සමාජවාදය” පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියට අනුගත වූ බව සැබැය. එය “සිදුවිය” එසේම “තනි රටක සමාජවාදයට” විරැදුත්වය ද “සිදුවිය” හොඩ්ස්බෝම් ව්‍යවහාරක් වත් සඳහන් නොකරන, ස්ටැලින්වාදී නිලධරය හා වාම විපාර්ශවය අතර ගැටුම, “සිදුවිය.” ඔහු හැකිතාක් දුරට හිතාමතාම නොවැදුගත් යයි බැහැර කරන හෝ ප්‍රතික්ෂේප කරන, සේවියට සංගමය වෙනත් දිගාවකට යොමු කරන ප්‍රතිපත්ති කෙරහි උත්සුක වූ විපාර්ශවය බලවේග පිළිබඳව “සිදුවූයේ

කුමක්ද” යන ඔහුගේ නිර්වචනයෙහි අඩංගු වන්නේ ඉතා සංකීර්ණ එතිහාසික යථාර්ථයක් පිළිබඳ, ඒක පාර්ශවික, ඒක මානීය, තත්කාර්යවාදී හා ග්‍රාම්‍ය සරලෝක්තියකි. හොඩ්ස්බෝම් ගැන කිවහොත්, “සිදුවූයේ කුමක්ද” යන්නෙන් පටන්ගැනීමේ සරල අදහස වන්නේ “දිනුවේ ක්වද” යන්නෙන් පටන් ගෙන අවසාන විමයි.<sup>137</sup>

225. හොඩ්ස්බෝම්ගේ ඉරනම්වාදී ක්ෂමාලාපයන් වනාහි, සේවියට සංගමය බිඳුවැවීමෙන් පසුව එතිහාසික මුසාකරනයේ දැවැන්ත ව්‍යාපාරය පිළිබඳ පිරිපහද කළ හා පන්ඩිතමානී ප්‍රකාශනයකි. මෙම ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන ක්‍රියා කළාපයක් ඉටු කළ පැරනි සේවියට සංගමයේ හිටපු ස්ටැලින්වාදීන්, එක රයකින්ම පාහේ එපාම කරපු ප්‍රතිකොමියුනිස්ට්‍රිට්වාදීන් බවට තෙමේ ම පරිවර්තනය වූවන්ය. තොරතොස්වියක් නැතිව ඔවුන් කියාසිටියේ රුසියානු විප්ලවය, රුසියානු ජනතාවට එරෙහි සාපරාධී කුමන්තුනයක් බවය. මෙම වර්ගයේ බෙහෙවින් ප්‍රකට පුද්ගලයා ජෙනරාල් ඩිම්ති වොල්කොගනොවිය. ලෙනින් පිළිබඳ ඔහුගේ වරිතාපදානය තුළ වොල්කොගනොවි, සමහරවිට ඔහු අදහස් කළාට වැඩියෙන් එකතු කරමින්, ලෙනින් කෙරහි ඔහුගේ ම ආකල්පයේ වෙනස්කම් පෙළ්ඨනය කළේ, “සියල්ලටත් වඩා ප්‍රධාන එතිහාසික පරාජයකට මුහුන දුන් හා මිලියන ගනනකගේ ජ්විතවලින් වන්දී ගෙවීමට සිදුවූ මාවතක් ඔහු තොරා ගත් නිසා බව පිළිගෙන්නේ ය”යි ප්‍රකාශ කළේය.<sup>138</sup> වොල්කොගනොවි ලෙනින්ට වේද්නා කළ “අපරාධ” අතර එකක් වූයේ, කිසිවෙකුට හානි සිදු නොකළ සිදුවීමක් වන, 1918 ජනවාරියේ ව්‍යවස්ථාදායක සහාව විසුරුවා හැරීමයි. එහෙත් මෙය, ජනාධිපති බොර්ස් යෙල්ට්‍යිස්න්ගේ හමුදා උපදේශක ලෙස වොල්කොගනොවි ඔහුගේ මට්ටමින්, 1993 ඔක්තොබරයේ ද මිනිසුන් 2000 ක් තරම් ඉහළ සංඛ්‍යාවකට මරු කැයුවූ බවට ගනන් බලා ඇති, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීව තොරා පත් කර ගත් රුසියානු පාර්ලිමේන්තුව වන රුසියානු දෙවල මන්දිරයට යුද ටැංකිවලින් කාලතුවක්කු ප්‍රජාර එල්ල කරනු අධික්ෂනය කිරීමෙන්, ඔහු ව්‍යුතාලුයේ නැතු. □

226. 1992 සිය සමුළුවේ ද ජාතාන්තර කම්ට්‍රුව, පෙරට ඇදෙන දෙනවාදයේ අරුබුදය හා පන්ති අරගලය අතර සම්බන්ධතාවයේ වෙශයික ක්‍රියාවලිය හා සමාජවාදී වූයානයේ වර්ධනය පිළිබඳව සාකච්ඡා කළේය. □

පන්ති අරගලයේ උත්සන්තවීම, විප්ලවාදී ව්‍යාපාරයේ මූලික අත්තිවාරම සම්භාදනය කරනු ඇති. එහෙත් එය. එහි වර්ධනයට අවශ්‍ය දේශපාලන, බුද්ධිමය හා යමෙකුට ඊට එකතුකළ හැකි සංස්කෘතික

පසුබීම ද, සංජ්‍ර ලෙස ඒ කුලින්ම හා ස්වයංක්‍රීයට නිර්මානය තොකරයි. සැබැ විෂ්ලවවාදී තත්ත්වයක් සඳහා එතිහාසික සැකැස්ම සූදානම් කරන්නේ එම පසුබීම කුලය. විෂ්ලවවාදී ව්‍යාපාරය සඳහා අවශ්‍ය පොදු වෙශයික පදනමත්, එය අධිකාරවත් එතිහාසික බලයක් බවට පත්කරන සංකීරන දේශපාලන, සමාජ හා සංස්කෘතික ක්‍රියාවලියන් අතර මෙම විශේෂතවය ගුහනය කරගන්නාවිට පමණක් අපට, ස්වැලිනවාදයට එරහි අපගේ එතිහාසික අරගලයේ වැදගත්කම අවබෝධ කරගත හැකිවන අතර, අද අප හමුවට පමුණුවා ඇති කර්තව්‍යන්ගේ වැදගත්කම ද දැකගත ගැකිවනු ඇත. <sup>139</sup> □

227. ජාත්‍යන්තර කමිකරු පන්තිය කුල සමාජවාදී සංස්කෘතිය යැව පනැගැනීවීමට, ඉතිහාසයේ මූසාකරනයන්ට එරහි කුමානුකළ අරගලයක් අවශ්‍ය කෙරයි. විසිවන සියවසේ අව්‍යාජ ඉතිහාසයෙන් කමිකරු පන්තිය උගත්වා ගැනීම ද, එහි අරගලයන් රැසියානු විෂ්ලවය ද ඇතුළත්, විෂ්ලවවාදී සමාජවාදයේ ග්‍රේෂ්‍ය සම්ප්‍රදායන් සමග යැව බද්ධ කිරීම ද අවශ්‍ය වේ. 1992 මාර්තු සමුළුවෙන් පසුව, එතිහාසික මූසාකරනයේ පශ්චාත් සේවියට ගුරුකුලයෙහි අහ්‍යර්තනයන් නිෂ්ප්‍රහා කර, එතිහාසික සත්‍යය ආරක්ෂා කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් ජාතියික විසින් දියත් කළේය. 1993 ආරම්භයේ දී, පුමුඩ සේවියට මාක්ස්ච්වාදී සමාජ විද්‍යාලුයෙක් හා ඉතිහාසයායෙක් වූ වාචිම් රෝගේවින් සමග ජාතිය, සම්ප්‍රදාය සහයෝගීතාවකට මූල්‍යිතය. සේවියට ගස්තුලිකයන්ගේ පුළුල් කොටස් තියුණු ලෙස දකුනට ගමන් කරමින් දෙන සත්‍යය පුනස්ථාපනයට සහයෝග දෙන කොන්දේසි යටතේ, වෛවිස්කී හා වාම විපාරුණුවය පුනස්ථාපනය කිරීමේ කටයුතුවලට රෝගේවින් මූලිකිය. 1993 දී විකල්පයක් තිබුනේද යන පිරිම පායිය සහිතව වාම විපාරුණුවයේ මතුව එම සමාලෝචනය කරමින් පොතක් ලියා අවසන් කිරීමෙන් පසුව, ජාත්‍යන්තර කමිටුවේ නියෝජනයන්ට ප්‍රථම වරට රෝගේවින් මත ගැසුනි. එවන විටත් ඔහු හඳුනාක රැසියානු බසින් පළකරන හතරවන ජාත්‍යන්තරය සගරාව වසර කිහිපයක් තිස්සේ ම කියවා තිබුනි. එතිහාසික මූසාකරනයේ පශ්චාත් සේවියට ගුරුකුලයට එරහිව, ජාත්‍යන්තර ව්‍යාපාරයක් ගෙනයාම පිළිබඳ යෝජනාව, ඔහු උද්‍යෝගයෙන් පිළිගත්තේය. පිළිකාවක් නිසා බෙහෙවින් රෝගාතුරව සිටිය දී ද රෝගේවින්, ජාත්‍යන්තර කමිටුවේ ද සහයෝගය ඇතිව, 1998 සැප්තැම්බරයේ ඔහු අභාවයට පත්වීමට පෙර. විකල්පයක් තිබුනේ ද කෘතියේ තවත් වෙළුම් හයක් නිම කළේය. □

228. 1992 මාර්තුවේ පැවති සමුළුවේ දී, කමිකරු පන්තියේ සමාජවාදී විද්‍යානය ගොඩනැගීමේ ගැටුපු

පොරබද්ධිත්ත් කළ විශ්ලේෂනයේ පදනම මත, ජාත්‍යන්තර කමිටුව සිය වැඩ කටයුතු සංස්කෘතික ප්‍රශ්න කරා ද පුළුල් කළේය. මෙම දාෂ්ටීය, එහි පරිපූර්ණ ප්‍රකාශනය අත්තර ගත්තේ, ලියෝන් වෛවිස්කිගේ දිනපතා ජීවිතයේ ගැටුපු හා විෂ්ලවය ද, ඇලෙක්ෂ්න්ට්‍රිට වෛරන්ස්කිගේ ජීවිතය සංජානනය කිරීම ලෙස කළාව වැනි කෘතින් කුලිනි. මෙම සම්ප්‍රදාය කුල වැඩ කරමින් එය ගොඩනැගීමේ දී, විෂ්ලවවාදී විද්‍යානය වර්ධනය කිරීම බුද්ධිමය රික්තයක් කුල සිදු තොවන බවත්, එයට සංස්කෘතික පෝෂ්‍යපදාර්ථ අවශ්‍ය කෙරෙන බවත්, මාක්ස්ච්වාදී ව්‍යාපාරයට, වැඩියුණු, බුද්ධිමය වශයෙන් විවේචනයිලි හා සාමාජිකය ගුහනය කර ගත හැකි පරිසරයක් නිර්මානය කිරීමට දිරිගැනීවීමේ හා දායකත්වය සැපයීමේ දී වැදගත් ක්‍රියා කළාපයක් ඉටු කිරීමට ඇති බවත්, ජාත්‍යන්තර කමිටුව වටහා ගත්තේය. 1998 ජනවාරියේ දී පැවැත්වූ දේශනයක දී බෙහෙවි වාල්ප්‍රේ මෙසේ සඳහාන් කළේ ය.

සිය දේශපාලන ක්‍රියාමාර්ගය හා ඉදිරිදැර්ණය ගුහනය කරගන්නා වූ ද, ඊට පුතිවාර දක්වන්නා වූ ද ගුවකත්වයක් ගොඩනාගා ගැනීමේ ද මාක්ස්ච්වාදීනු සැලකිය යුතු අනියෝගයට මුහුනපාති. වර්තමාන තත්වයන් යටතේ, පොදු විද්‍යානය සුපෙෂ්ඨනය කිරීම සඳහා වන අවශ්‍යතාවය තොතකා හැරීම බෙහෙවින්ම වගකීම් විරහිත ක්‍රියාවති.

විෂ්ලවය සිදුවන්නේ කෙසේ ද? එය භුදේක් වාසිදායක වෙශයික කොන්දේසි විෂය කර ගැනීම සඳහා කෙරෙන සමාජවාදී උද්‍යෝගනයේ හා ප්‍රවාරනයේ නිමැවුමක් ද? මැති වසරවල පක්ෂයක් ලෙස අප මේ ගැන සිතා බැලීමට බොහෝ කාලයක් මිංග කර තිබේ. අප එලඹගත් නිගමනය වූයේ, 1917 විෂ්ලවය භුදේක් ජාතික හෝ ජාත්‍යන්තරව පවා ඇතිවූ දේශපාලන හා සමාජ ක්‍රියාවලියක පුතිලිලය තොව, ජාත්‍යන්තර සමාජවාදී සංස්කෘතියක් ගොඩනැගීමටත්, සිය පක්ෂය කුලට ගෙන එනු ලැබූ එම සංස්කෘතිය කුලට, ධෙන්යුවර දේශපාලන හා සමාජ වින්තනයේ එනම්, කළාව හා විද්‍යාවේ ව්‍යාපාර තීරණාත්මක ජයග්‍රහන උකහා ගැනීමට දැනක ගනනාවක් තිස්සේ දරන ලද උත්සාහයක පුතිලිලයක් බවය. 1917 විෂ්ලවය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වූ බුද්ධිමය පදනම් සැබැවින්ම පිහිටුවන ලද්දේ, සිය අරමුන දෙනවාදී පාලනය අවසානයකට ගෙන එමට සවිද්‍යාතාකට කැප කරන ලද දේශපාලන ත්‍යාගවාදීන් හා විෂ්ලවවාදීන් විසිනි. විෂ්ලවකාරී ප්‍රවාහය ගක්‍ර දෙයක් බවට පත් කළ හා එය සුපෙෂ්ඨනය කළ ගංගා හා විභාවෙන් අති විගාලය. ඒවා,

අන්තර් ක්‍රියාකාරී, ප්‍රතිවිරෝධී හා එකක් අනෙක ප්‍රතිගක්තිකරනය කළ බලපෑමේ සංකීර්ණ පද්ධතියකි. □

දැක තැත්තම් සියවස් ගනනක් තිස්සේ ගොඩනැගුණු ඩුරු පුරුදු, සුපුරුදු හැසිරීම් හා අගතින් පසෙක ලා, පැරති සමාජය බිඳ විසුරුවාලීමේ සවියානක ක්‍රියාවලියක් සඳහා මහත් ජනසමූහයන්ට තැගී සිටීම සඳහා හඳුසියේ ම හැකියාව ඇතිකළ වාතාවරනයක් නිරමානය කළේ, නොවැලැක්විය හැකි පරිදේන් ඔවුන්ගේ ජ්‍විත වසා සිටී අගතින්, ඩුරු පුරුදු හා හැසිරීම් රටාවන්ට ප්‍රතිරෝධය පැමි ආවේනික යයි පෙනෙන්නට ඇති ඔවුන් පුදුරුනය කළ ස්වාධීන බලය මගිනි. මෙම එතිහාසික කුසීතහාවය අහිබා යමින් තැගී සිටීමේ වාතාවරනයක් නිරමානය කිරීමේ හැකියාව ඩුදෙක් දේශපාලන කරත්වයක් ලෙස පිළිසිද ගත නොහැකි ය. □

හැම අතින් ම සමාජවාදී තු මිනිසේක් වැඩි ඇතක නොවන බව අප විශ්වාස කරන, අනාගතයේ නිමැවුමක් බව අප හඳුනා ගත්තෙමු. මෙය වනාහි, සමාජවාදී විෂ්වාස යථාර්ථයක් බවට පත්වීමට පෙර ජන සමූහයන්ගේ භද්‍යත් හා සිතුවිලිවල වෙනස්කම් අවශ්‍ය නොවන බව කියා සිටින ඒ අදහස නො වේ. අප ජ්‍වත් වන්නේ සංස්කෘතික වශයෙන් එකතුනේ පල්වීමේ හා පිරිහිමේ යුගයකය. මේ තුළ තාක්ෂණික එළෑවරයයන් මූලිකව ම යොදාගන්නේ ජන සමූහයන් හිරිවටා, නිදෝපගත කිරීමේ උත්සාහයක් ලෙස හා ඔවුන් අතිගය පසුගාමී සංකල්ප හා මනෝගතින්ට ගොදුරු කර ගත හැකි තැනකට ඇද දැමීමට ය. □

බොරුවෙන් සත්‍යය, අතවශ්‍ය දෙයින් අවශ්‍ය දෙය, ඔවුන්ගේ මාරක සතුරන්ගේ අවශ්‍යතාවන්ගෙන් තමන්ගේම මූලික අවශ්‍යතා වෙන්කර ගැනීමෙහි ලා, සාමූහික කුසලතා පෙන්වුම්කරන ජනගහනයේ තීරනාත්මක අතියෝග්‍යතා තියුණු කර හා ඔවුන්ගේ අධ්‍යාත්මික මට්ටම, ජන සමූහයන් සිය උදාරත්වය, දැවැන්ත කුප කිරීම්, සිය පිරිම් හා ගැහැනු සහකරුවන් ගැන පමණක් සිතන තැනකට ඔසවාලනු ඇත. මේ සියල්ල පැන නගින්නේ සමස්තයක් ලෙස මානව සංස්කෘතියේ හා ජයග්‍රහනයන්හි නිමැවුමක් වන බුද්ධිමය සඳාවාරාත්මක වර්ධනයෙන් ය. <sup>140</sup>

## මතු සම්බන්ධයි

## සටහන්

<sup>116</sup> ගෙෂ්ක දනවාදයේ අරුබුදය සහ හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ කරත්ව්‍යයා, හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කම්මුවේ ඉදිරි දරුණ යෝජනාව 1988 අගෝස්තු, කම්කරු මාවත ප්‍රකාශන, පි. 19.

<sup>117</sup> එම,

<sup>118</sup> එම, පි. 3.

<sup>119</sup> එම, පි.

<sup>120</sup> 1988 හතරවන ජාත්‍යන්තරය සගරාවේ ජුලි-දෙසැම්බර් කළාපයේ පලුවූ, වරකරස් ලිගයේ 13 වන ජාතික සමුළුවට යි. නොරැත්ගේ වාර්තාව, 38-39 පිටු.

<sup>121</sup> එම, 7-8 පිටු.

<sup>122</sup> උයෝන් වෛඩිස්කී, පාවාදුන් විෂ්වාස, 235 පිටුව.

<sup>123</sup> ප්‍රකම්කරු රාජ්‍යය, කර්මච්චරය හා බොනපාට්‍රූයා” වෛඩිස්කීගේ ලියවිල 1934-35(නිවි යෝරක්, පාත් ගයින්චර, 2002, 246වන පිටුව).

<sup>124</sup> පෙරස්ට්‍රොයිකාවෙන් එමිටට - ගොරබලෝවිගේ සෞස්සසංයේ අනාගතය. (1989 ලංඩන් වර්සෝ) 11 වන පිටුව

<sup>125</sup> ණරික් අලි, *Revolution From Above: Where Is the Soviet Union Going?* සේවියට සංගමය කොයිබවද?

ලංඩන්, හ්ලිංසන් 1988, vi පිට.

<sup>126</sup> එම, xi පිටුව

<sup>127</sup> එම, xii පිට.

<sup>128</sup> එම, xiii පිට.

<sup>129</sup> අප රක්නා උරුමය; කම්කරු මාවත ප්‍රකාශන, දෙවන කොටස, පි. 699.

<sup>130</sup> ගෙෂ්ක දනවාදයේ අරුබුදය හා හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ කරත්ව්‍යයේ, 1988 පි. 12-13.

<sup>131</sup> හතරවන ජාත්‍යන්තරය, වෙළුම 19, අංක 1, 1992, පි.109.

<sup>132</sup> බේවිඩ් නොරැත්, .සේවියට සංගමයේ අවසානය, බේවිරෝයිට කම්කරු ප්‍රකාශන, 1992, 6 පිටුව.

<sup>133</sup> එම 20 පිටුව.

<sup>134</sup> මාලින් මාලිය, *The Soviet Tragedy: A History of Socialism in Russia, 1917-1991*, සේවියට බේදාන්තය, රුසියාව තුළ සමාජවාදයේ ඉතිහාසය. 1917-1991, නිවි යෝරක් ප්‍රී පෙස් 1994, 23 පිටුව.

<sup>135</sup> *On History*, ඉතිහාසය මත යන කානියෙහි එන රුසියානු විෂ්වාස පිළිබඳ ඉතිහාසය අපට ලිවිය හැකිද”, (ලන්ඩන්, වේඩින්ඩිල්ඩ් හා නිකල්සන්, 1997) 248 පිටුව.

<sup>136</sup> එම 249 පිටුව.

<sup>137</sup> උයෝන් වෛඩිස්කී හා 20 වන සියවසේ සමාජවාදයේ ඉරනම, ගෙෂ්ක සමාජවාදී වෙබ් අඩවිය.

<http://www.wsws.org/exhibits/trotsky/trlect.html>

<sup>138</sup> දිලිත්‍රි වොල්කොගොනොව්, *Lenin*, ලෙනින්, නිවි යෝරක් ප්‍රී පෙස් 1994, 30 වන පිටුව.

<sup>139</sup> ප්‍රාමාන්ස්වාදය සඳහා අරගලය හා හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ කරත්ව්‍යයේ.” 1992 මාරුතා 11 බේවිඩ් නොරැත්ගේ වාර්තාව.

හතරවන ජාත්‍යන්තරයේ 19 වන වෙළුම, අංක 1: 74 පිටුව.

<sup>140</sup> සමාජවාදයේ සෞන්දර්ය විද්‍යාමය අභ්‍යන්තරයේ නිවි සවුන් වේල්ස්, මේරිංග්ස් පොන් ප්‍රකාශන, 1998- 35-37 පිටු.